Statisztikus tanulás az idegrendszerben

ORBÁN GERGŐ

golab.wigner.mta.hu

TDK- és kutatási témáink

Vizuális kérgi reprezentációk modellezése

Az agykéreg vizuális rendszere az objektumfelismerést hierarchikus feldolgozás során valósítja meg, amelyben az idegsejtek együttes aktivitása a stimulust felépítő képelemek kompozícióját kódolja. E folyamat valószínűségi következtetésként való modellezése lehetővé teszi a neurális aktivitás predikcióját, és így az egymásra épülő agykérgi reprezentációk feltárását. Modelljeinket a gépi tanulás legújabb eredményeit felhasználva, a partnereink által feladatokat végrehajtó állatok agykérgéből elvezetett neurális aktivitáson tesztelve fejlesztjük adatelemzési módszerekkel párhuzamosan.

publikációk: Orbán+, 2016 Neuron; Bányai, Koman, Orbán, 2017 J Neurophys; Bányai+, 2017 biorXiv (preprint) partnerek: Ernst Strüngmann Institute Frankfurt; University of Cambridge; UC Los Angeles

pozíciók: TDK, BSc, MSc, PhD, posztdoktori

kontakt: Orbán Gergő, Bányai Mihály, Stippinger Marcell

Memóriarendszerek és kognitív reprezentációk modellezése

Az emberi kognició során az agynak olyan információfeldolgozási folyamatokat kell megoldania mint az érzékelés, predikció, döntéshozás vagy a környezet modelljének felépítése tapasztalatok alapján. Csoportunkban ezen folyamatokat normatív megfontolások és a gépi tanulás eszközei segítségével vizsgáljuk. Futó projektjeinkben többek között az agy a környezetről és konkrét feladatokról alkotott belső reprezentációját következtetjük ki partnereink által rögzített viselkedéses adatokra alapozva, illetve tanulóágensek által használt memóriarendszerek optimális dinamikáját és ennek az emberi memóriakísérletekre való implikációit tárjuk fel.

publikációk: Orbán+, 2008 PNAS; Houlsby+, 2013; Nagy, Orbán, 2016 COGSCI; Török+, 2017 JEP
partnerek: ELTE PPK Pszichológia Intézet
pozíciók: TDK, BSc, MSc, PhD, posztdoktori
kontakt: Orbán Gergő, Nagy Dávid, Török Balázs

Előfeltételek: önálló programozási készség, lineáris algebra, analízis, valószínűségszámítás ismerete, angol nyelv használata

Kurzusaink I.

Idegrendszeri modellezés

A kurzus célja, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek az idegrendszer működésébe. A modellek szerepe kettős: Egyrészt az idegrendszer egy komplex rendszer, a sokféle információ szintetizálásához pontos modellekre van szükség. Másrészt az idegrendszer modellezi a külvilágot, az aktivitását megfigyelve ezekről a modellekről is információt gyűjthetünk. A kurzushoz szabadon választható, egyszerű gyakorlati feladatok (programozás R nyelven) is kapcsolódnak.

feltételek: matematikai alapismeretek, magyar nyelv tematika: <u>http://cneuro.rmki.kfki.hu/education/neuromodel</u> meghirdetve: ELTE TTK, BME TTK; őszi félév oktatók: <u>Orbán Gergő, Somogyvári Zoltán, Ujfalussy Balázs</u>

Statisztikai tanulás az idegrendszerben

Az agy működésének megértése a tudomány egyik legérdekesebb kérdése napjainkban. A kurzus a kérdést az agy feladatainak matematikai leírása és algoritmikus megoldása irányából közelíti meg, különös tekintettel a probabilisztikus módszerek alkalmazására. Foglalkozik a biológiai tanulás, reprezentáció és kódolás matematikai modelljeivel, illetve azzal is, hogy ezeket a számításokat hogyan implementálhatja az idegrendszer. A kurzus az általános elvek áttekintés én túl speciálisan a vizuális információ agykérgi feldolgozásának problémájára koncentrál.

feltételek: lineáris algebra, programozási tapasztalat, magyar nyelv tematika: <u>http://golab.wigner.mta.hu/teaching</u> meghirdetve: ELTE TTK, BME TTK; tavaszi félév oktatók: <u>Orbán Gergő, Bányai Mihály, Nagy Dávid, Török Balázs</u>

Kurzusaink II.

Neuroelektrofiziológiai adatelemzés

A kurzus azokat a matematikai elemzései eljárásokat mutatja be, amelyek az idegrendszerben mért elsősorban elektromos – jelek elemzésében és értelmezésében jelenősek, kezdve a legegyszerűbb számításoktól egészen a legújabb módszerekig, akár nyitott kérdéseket is tárgyalva. Bár a kurzus során az idegi elektromos aktivitás elemzése lesz a vezérfonál és az ismertetett módszerek alkalmazási területe, az itt megismert matematikai eszközök a tudomány – és nem csak a tudomány bármely területén használhatóak és hasznosak, ahol mért adatok alapján, egy komplex rendszer szerkezetének és működésének felderítése a cél.

feltételek: matematikai alapismeretek, magyar nyelv tematika: <u>http://cneuro.rmki.kfki.hu/education/statbio</u> meghirdetve: ELTE TTK; tavaszi félév oktató: Somogyvári Zoltán

Neuroinformatika

A kurzus célja, hogy különböző élettudományi tudományterületek példáján keresztül a diákok elsajátítsák az adatfeldolgozás, beleértve a biostatisztika, jelfeldolgozás, modellezés, képfeldolgozás és más matematikai módszerek elméleti, és alkalmazásuk informatikai alapjait egy-egy közismert program használatába történő bevezetéssel úgy, hogy azt saját kutatási feladataikban is alkalmazni tudják.

feltételek: magyar nyelv tematika: <u>http://cneuro.rmki.kfki.hu/education/neuroinfo</u> meghirdetve: SE Szenthágotai DI; őszi félév, kétévente oktatók: Négyessy László, Somogyvári Zoltán, Bányai Mihály, Bazsó Fülöp, Zalányi László és mások

Kurzusaink III.

Neocortex: from structure to function

feltételek: angol nyelv tematika: http://sysneuro-semester.org/ meghirdetve: SE; nyári szünet, egy héten tömbösítve oktató: Négyessy László

Computational Models in Systems Neuroscience

feltételek: angol nyelv tematika: http://sysneuro-semester.org/ meghirdetve: SE; nyári szünet, egy héten tömbösítve oktató: <u>Bányai Mihály</u>

Learning and Navigation

feltételek: angol nyelv tematika: http://sysneuro-semester.org/ meghirdetve: SE; nyári szünet, egy héten tömbösítve oktató: <u>Somogyvári Zoltán</u>

Statistics of the Brain

feltételek: angol nyelv tematika: http://sysneuro-semester.org/ meghirdetve: SE; nyári szünet, egy héten tömbösítve oktató: Orbán Gergő

Introduction Knowledge representation Probabilistic models Bayesian behaviour Approximate inference I (computer lab) Vision I Approximate inference II: Sampling Measuring priors Neural representation of probabilities Structure learning Vision II Decision making and reinforcement learning Introduction

- Knowledge representation
- Probabilistic models

Bayesian behaviour

Approximate inference I (computer lab)

Vision I

Approximate inference II: Sampling

Measuring priors

Neural representation of probabilities

Structure learning

Vision II

Decision making and reinforcement learning

elméleti -

Introduction

Knowledge representation

Probabilistic models

elméleti

kognitív

Bayesian behaviour Approximate inference I (computer lab) Vision I Approximate inference II: Sampling Measuring priors Neural representation of probabilities Structure learning Vision II

Decision making and reinforcement learning

Introduction Knowledge representation Probabilistic models elméleti Bayesian behaviour Approximate inference I (computer lab) Vision I kognitív Approximate inference II: Sampling Measuring priors Neural representation of probabilities Structure learning neurális Vision II Decision making and reinforcement learning

Generatív/rekogniciós modell

Statisztikus tanulás az idegrendszerben

Generatív/rekogniciós modell

Statisztikus tanulás az idegrendszerben

Lineáris modellek

V1 receptive mezők:

- orientált
- sáváteresztő
- lokalizált

x = A z + eps

V1 stimulus-függés

- kontraszt invariancia
- extra-klasszikus receptív mezők

```
x = c (A z) + eps
```


Statisztikus tanulás az idegrendszerben

MIT Press, Cambridge MA, May 2000.

Scale Mixtures of Gaussians and the Statistics of Natural Images

Martin J. Wainwright Stochastic Systems Group Electrical Engineering & CS MIT, Building 35-425 Cambridge, MA 02139 *mjwain@mit.edu* **Eero P. Simoncelli** Ctr. for Neural Science, and Courant Inst. of Mathematical Sciences New York University New York, NY 10012 *eero.simoncelli@nyu.edu*

Abstract

The statistics of photographic images, when represented using multiscale (wavelet) bases, exhibit two striking types of non-Gaussian behavior. First, the marginal densities of the coefficients have extended heavy tails. Second, the joint densities exhibit variance dependencies not captured by second-order models. We examine properties of the class of Gaussian scale mixtures, and show that these densities can accurately characterize both the marginal and joint distributions of natural image wavelet coefficients. This class of model suggests a Markov structure, in which wavelet coefficients are linked by hidden scaling variables corresponding to local image structure. We derive an estimator for these hidden variables, and show that a nonlinear "normalization" procedure can be used to Gaussianize the coefficients.

Recent years have witnessed a surge of interest in modeling the statistics of natural images. Such models are important for applications in image processing and com-Statisztikus tanulás az idegrendszerben vision, where many techniques http://selab.wigner.man.uk/sel

Figure 3. Top row: joint conditional histograms of raw wavelet coefficients for four natural images. Bottom row: joint conditional histograms of normalized pairs of coefficients. Below each plot is the relative entropy between the joint histogram (with 256×256 bins) and a covariance-matched Gaussian, as a fraction of the total histogram entropy.

Gauging V2 responses so far

- gratings
- contours
- angles
- other forms of second order stats
- border ownership

THE COBELING GLUTTONS

ONCE UPON A TIME, WALDO ENBARKED UPON A FANTASTIC JOURNEY, FIRST AMONG A THEONG OF COBELING GLUITONS, HE MET WIZAED WHITEEEARD, WHO COMMANDED HIM TO FIND A SCROLL AND THEN TO FIND ANOTHER AT EVERY STAGE OF HIS JOURNEY, FOR WHEN HE HAD FOUND IS SCROLLS, HE WOULD UNDERSTAND THE TRUTH ABOUT HIMSELF.

IN EVERY PICTURE FIND WALDO, WOOF (FUT ALL YOU CAN SEE IS HIS TAIL), WENDA, WIZARD WHITEBEARD, ODLAW, AND THE SCROLL THEN FIND WALDO'S KEY, WOOF'S BONE (IN THIS SCENE IT'S THE BONE THAT'S NEAREST TO HIS TAIL), WENDA'S CAMERA, AND ODLAW'S BINOCULARS S G B C CMB S

THERE ARE ALSO 25 WALDO-WATCHEES, EACH OF WHOM APPEARS ONLY ONCE SOMEWHERE IN THE FOLLOWING IP PICTURES, AND ONE MORE THING! CAN YOU FIND ANOTHER CHARACTER, NOT SHOWN HELOW, WHO APPEARS ONCE IN EVERY PICTURE EXCEPT THE LAST?

A Parametric Texture Model Based on Joint Statistics of Complex Wavelet Coefficients

JAVIER PORTILLA AND EERO P. SIMONCELLI

Center for Neural Science, and Courant Institute of Mathematical Sciences, New York University, New York, NY 10003, USA

Learning about the stats of an image

- Registering the responses of linear filters (simple cells)
- Registering the responses of energy filters (complex cells)
- Marginal statistics: variance, kurtosis, skewness
- Registering correlations between orientations
- Registering correlations between spatial frequencies
- Registering correlations across positions

Synthetic textures

nature neuroscience

Metamers of the ventral stream

Jeremy Freeman¹ & Eero P Simoncelli¹⁻³

The human capacity to recognize complex visual patterns emerges in a sequence of brain areas known as the ventral stream, beginning with primary visual cortex (V1). We developed a population model for mid-ventral processing, in which nonlinear combinations of V1 responses are averaged in receptive fields that grow with eccentricity. To test the model, we generated novel forms of visual metamers, stimuli that differ physically but look the same. We developed a behavioral protocol that uses metameric stimuli to estimate the receptive field sizes in which the model features are represented. Because receptive field sizes change along the ventral stream, our behavioral results can identify the visual area corresponding to the representation. Measurements in human observers implicate visual area V2, providing a new functional account of neurons in this area. The model also explains deficits of peripheral vision known as crowding, and provides a quantitative framework for assessing the capabilities and limitations of everyday vision.

а

Proportion correct

0.4

Letter-to-letter spacing

1.0

ARTICLES

nature neuroscience

A functional and perceptual signature of the second visual area in primates

Jeremy Freeman^{1,5,7}, Corey M Ziemba^{1,5}, David J Heeger^{1,2}, Eero P Simoncelli^{1–4,6} & J Anthony Movshon^{1,2,6}

There is no generally accepted account of the function of the second visual cortical area (V2), partly because no simple response properties robustly distinguish V2 neurons from those in primary visual cortex (V1). We constructed synthetic stimuli replicating the higher-order statistical dependencies found in natural texture images and used them to stimulate macaque V1 and V2 neurons. Most V2 cells responded more vigorously to these textures than to control stimuli lacking naturalistic structure; V1 cells did not. Functional magnetic resonance imaging (fMRI) measurements in humans revealed differences between V1 and V2 that paralleled the neuronal measurements. The ability of human observers to detect naturalistic structure in different types of texture was well predicted by the strength of neuronal and fMRI responses in V2 but not in V1. Together, these results reveal a particular functional role for V2 in the representation of natural image structure.

Synthetising images

V2 responses to Portilla textures

V2 responses to Portilla textures

fMRI responses to Portilla textures

The mechanical Turk challenge

Gergő Orbán -

http://golab.wigner.mta.hu/

The mechanical Turk challenge

Opinion

TRENDS in Cognitive Sciences Vol.11 No.8

Untangling invariant object recognition

James J. DiCarlo and David D. Cox

Invariance properties of V1/V2 neurons

Representational untangling in the visual system

Texture family

Decoding of stimulus information

Hierarchical inference

Hierarchical inference in a generative model $z_1 \longrightarrow z_2$ **y**₂

Hierarchical inference in a generative model $\mathbf{z}_1 \mathbf{z}_2 \mathbf{z}_2$ y_2 $P(\mathbf{x}, \mathbf{y}, \mathbf{z}) = P(\mathbf{x} | \mathbf{y}) P(\mathbf{y} | \mathbf{z}) P(\mathbf{z})$ $P(\mathbf{y} \mid \mathbf{x}, z_i) = P(\mathbf{y} \mid \mathbf{x}) P(\mathbf{y} \mid z_i)$

Top-down effects of illusory contours

Dynamics of subjective contour formation in the early visual cortex

Tai Sing Lee*^{†‡} and My Nguyen*

PNAS | February 13, 2001 | vol. 98 | no. 4 | 1907–1911

Hierarchical inference in a generative model $z_1 \longrightarrow z_2$ **y**₂

Hierarchical inference in a generative model $\mathbf{z}_1 \mathbf{z}_2 \mathbf{z}_2$ y_2 $P(\mathbf{x}, \mathbf{y}, \mathbf{z}) = P(\mathbf{x} | \mathbf{y}) P(\mathbf{y} | \mathbf{z}) P(\mathbf{z})$ $P(\mathbf{y} \mid \mathbf{x}, z_i) = P(\mathbf{y} \mid \mathbf{x}) P(\mathbf{y} \mid z_i)$

 $P(\mathbf{x}, \mathbf{y}, \mathbf{z}) = P(\mathbf{x} | \mathbf{y}) P(\mathbf{y} | \mathbf{z}) P(\mathbf{z})$ $P(\mathbf{y} | \mathbf{x}, z_i) = P(\mathbf{y} | \mathbf{x}) P(\mathbf{y} | z_i)$

Hierarchical inference in a generative mo b $P(y_1, y_2 | z_1)$ $\mathbb{Z}_1 \longrightarrow \mathbb{Z}_2$ **y**₂ **y**₂ $\mathsf{P}(\mathbf{x}_1|\mathbf{y}_1,\mathbf{y}_2)$ $P(\mathbf{x}, \mathbf{y}, \mathbf{z}) = P(\mathbf{x} \mid \mathbf{y}) P(\mathbf{y} \mid \mathbf{z}) P(\mathbf{z})$ $P(\mathbf{y} \mid \mathbf{x}, z_i) = P(\mathbf{y} \mid \mathbf{x}) P(\mathbf{y} \mid z_i)$

Gergő Orbán -

Gergő Orbán -

Gergő Orbán -